

Nr 203.

Av herr **Johansson, Johan**, i Kälkebo, *med anledning av Kungl. Maj:ts förslag till förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid allmän fastighetstaxering år 1922.*

Kungl. Maj:t har i proposition nr 215 förelagt riksdagen förslag till förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid allmän fastighetstaxering år 1922.

Förslaget är en följd av 1920 års riksdagsbeslut om ändrade grunder för kommunalbeskattningen och i sammanhang därmed avlåtna skrivelsen om ny allmän fastighetstaxering år 1922.

Det har länge varit ett bekant förhållande, att uppskattningen av fast egendoms taxeringsvärde icke företett den jämnhet, som varit önskelig, och förslag till åstadkommande av rättelse härutinnan hava icke saknats. Genom beslutet om en bättre skatteutjämning mellan olika kommuner har frågan blivit ännu mera viktig.

Det förslag, som nu föreligger, söker råda bot mot missförhållandet genom att anordna större taxeringsområden och inrättande av taxeringsmyndigheter, som skola verka mera enhetligt inom dessa större områden. Att förslaget i den delen utgår från riktiga förutsättningar läser icke kunna bestridas. Emellertid medför förändringen enligt förslaget jämväl en sådan omläggning, att länsstyrelserna få en väsentligt ökad befogenhet, som består uti rätt att bland annat tillsätta personer uti de nämnder, vilka hava att förrätta taxeringen. Uti begreppet svenska folkets rätt att sig själv beskatta har nog icke ansetts ligga allenast rätten att besluta om utgifterna, utan jämväl rätten att förrätta den avvägning mellan olika skattebetalares skattskyldighet, som framkommer direkt genom taxeringsförfarandet.

Det är särskilt i tvenne hänseenden som förslaget på ett i ögonen fallande sätt ställer de särskilda orterna och deras för taxeringen valda ledamöter i allt för svag ställning. Det ena hänseendet är, att de icke får deltaga i de sammanträden som skola hållas, dels före taxerings-

arbetets påbörjande enligt 4 § och dels efter det beredningsnämndernas förslag föreligga enligt 14 § i det kungl. förslaget; och det andra hänseendet är, att kommunernas ledamöter hava inskränkts till två av taxeringsnämndens ledamöter, under det att till exempel länsstyrelsen har att tillsätta tre ledamöter, varav en får uppdraget att vara ordförande och såsom sådan tillerkänts den mycket starka ställningen att hava utslagsröst vid lika röstetal.

Vid den förberedande behandlingen hava erinringar gjorts emot dessa båda här ovan påtalade förhållanden, men departementschefen har icke ansetts sig böra frångå det uppgjorda förslaget och har i sitt yttrande sökt giva skäl för denna ståndpunkt. Vid 4 § har departementschefen erinrat, att då första mötet hålles, så äro ledamöterna i fastighets-taxeringsnämnden ej valda och kunna således ej infinna sig; häremot må dock vara tillåtet erinra, att största intresset för detta möte måste vara, att ledamöterna i beredningsnämnderna få tillträde, och då dessa skola väljas före den 1 oktober samt länsstyrelsens möte kan uppskjutas till närmast före den 15 oktober, så gäller icke detta anförda hindret för dessa. Beträffande sammanträdet enligt 14 § befarar departementschefen att de kommunvalda ombuden skulle genom sitt övervägande antal komma att dirigera besluten och möjligen äventyra fastighets-taxeringens jämnhet i länet. Det går givetvis ej för sig att börja tvista om 14 § tolkning, men det förefaller som om det sammanträde, som däri först omförmäles, skulle vara huvudsakligen ett överläggnings-sammanträde, vars resultat högst skulle bliva att alla antecknade sina åsikter om huruvida några allmänna jämkningar vore erforderliga eller ej, men att i varje fall ordföranden och beredningsnämndsordförandena skola anteckna sina meningar härom. I den mån verkliga ändringar skola beslutas, synes bestämmelsen i 15 § få respekteras.

Kommunvalda ombudens närvaro skulle möjligen kunna förlänga dessa sammanträden, men att de därutöver skulle kunna förrycka resultatet är föga sannolikt.

Med avseende på antalet ledamöter har departementschefen angivit sig frukta, att kommunernas intressen skulle kunna få överhanden och starkt framhållit att majoriteten borde ligga hos ledamöterna, som skola delta i taxeringsarbetet i hela distriktet. Det synes dock som om det borde vara tillräckligt att en kommuns ledamöter ej bilda majoritet, och emot olägenheten av kommunernas övervikt måste sättas olägenheten av myndigheternas övervikt, ty det behöves ej mer än att en till exempel landstingsvald är frånvarande, så bildar länsstyrelsens ledamöter tillsammans en säker majoritet, på grund av ordförandens utslagsröst. Det

må dessutom framhållas den svaghet, som måste följa med de kommunvaldas ställning i nämnden på grund av deras tillfälliga inträdande, gent emot dem som deltaga i hela distriktet. Skall man överhuvud taget hava kommunvalda ledamöter, måste man också giva dem ansvarskännande ställning.

På grund av vad som anförts hemställes,

att riksdagen med huvudsakligt bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 215 måtte i förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid allmän fastighetstaxering år 1922 göra sådana ändringar, att

1) beredningsnämndernas ledamöter måtte tillkallas till de sammanträden inför länsstyrelsen, som skola hållas enligt förordningens 4 §;

2) att de kommunvalda ledamöterna måtte tillkallas till det sammanträde, som skall hållas enligt förordningens 14 § 2 mom., första stycket;

3) att länsstyrelses rätt att utse ledamöter i fastighetstaxeringsnämnderna inskränkes till att utöver beredningsnämndens ordförande omfatta allenast ordföranden; och

4) att de kommunvalda ledamöterna i fastighetstaxeringsnämnden bestämmas till tre; samt

5) att bevillningsutskottet måtte verkställa här för erforderliga omformuleringar i förordningen.

Stockholm den 10 april 1921.

Joh. Johansson i Kälkebo.